

KUTSESTANDARD

Geodeet, tase 6

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Käesolev kutsestandard on aluseks isikute tööalase kompetentsuse hindamisele.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Geodeet, tase 6	6

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Geodeesia (kr geodaisia "maajagamine") on teadus planeet Maa ja selle pinna osade kuju ja suuruse määramisest, seejuures ka kasutatavatest mõõtmismeetoditest, mõõtmistulemuste matemaatilise töötlemisest ning maapinna osade kujutamise tasapinnal kaartide, plaanide ja profiilidena.

Geodeedi peamine tööülesanne on geodeetiliste tööde tegemine ehitusobjektidel, planeeringu- ja projekteerimisaladel: esmalt mõõdistustööd objektil ning seejärel saadud andmete töötlemine, analüüsimine, tõlgendamine ja vormistamine.

Geodeet tegutseb vastavalt erialale erinevates valdkondades: ehitusgeodeetilised tööd, insenertehnilised eritööd, kõrgema geodeesiaga seotud tööd, geodeetilised uurimistööd. Tegevusvaldkonnast ja väljakujunenud traditsioonidest lähtuvalt nimetatakse geodeesiaalal töötajaid koos maakorraldajaga ka maamõõtjaks.

Geodeesia kutsealal on kutsed neljal tasemel:

Maamõõdutehnik, tase 4; Geodeet, tase 5; Geodeet, tase 6 ja Geodeet, tase 7.

Käesolevas kutsestandardis kirjeldatakse 6. taseme geodeedi kutsealaseid kompetentse.

Geodeet, tase 6 on spetsialist, kes töötab geomaatika valdkonnaga seotud ettevõtetes ja asutustes.

Tema peamine tööülesanne on geodeetiliste tööde tegemine erinevatel objektidel.

Geodeet, tase 6 töötab keerulistes ja ettearvamatutes olukordades ning leiab operatiivselt lahendusi tekkinud probleemidele. Ta vastutab tööühma töö kvaliteetse täitmise eest. Vajaduse korral konsulteerib kõrgema taseme geodeediga.

A.2 Tööosad

A.2.1 Mõõdistustööd objektil

2.1.1 Mõõdistustööde ettevalmistamine

2.1.2 Geodeetilise mõõdistamisvõrgu loomine

2.1.3 Tahhümeetriliste mõõdistamistööde tegemine

2.1.4 Geodeetiline satelliitmõõdistamine

2.1.5 Nivelleerimistööde tegemine

A.2.2 Mõõtmisandmete töötlemine

2.2.1 Mõõtmisandmete kontrollimine ja analüüsimine

2.2.2 Arvutuste tegemine

2.2.3 Jooniste koostamine

2.2.4 Mõõtmisandmete ja arvutustulemuste dokumenteerimine

Valitavad tööosad

A.2.3 Ehitusgeodeetilised tööd

2.3.1 Kõrgusliku ja plaanilise ehitusvõrgu rajamine

2.3.2 Ehitusgeodeetiliste märkimistööde tegemine

2.3.3 Ehitiste (sh tehnoarajatiste) teostus- ja kontrollmöödistamistööde tegemine ja dokumenteerimine

A.2.4 Inseneritehnilised geodeesiatööd

2.4.1 Hoonete arhitektuurne möödistamine ja jooniste koostamine

2.4.2 Keerukamate rajatiste möödistamine ja jooniste koostamine

2.4.3 Ajalooliste ehitiste (sh varemete) möödistamine

2.4.4 Ehitiste deformatsioonide möödistamine

2.4.5 Materjalimahtude möödistamine ja arvutamine

2.4.6 Spetsiifiliste rajatiste kalibreerimine ja pasportiseerimine

2.4.7 Hüdrograafiliste möödistustööde tegemine

A.2.5 Ehitusgeodeetilised uuringud

2.5.1 Möödistamisvõrkude rajamine

2.5.2 Maa-ala möödistamine

2.5.3 Tehnovõrkude uurimine ja tulemuste dokumenteerimine

2.5.4 Maa-ala plaani koostamine

2.5.5 Vajalike kooskõlastuste hankimine

A.2.6 Kõrgema geodeesia tööd

2.6.1 Kohalike geodeetiliste võrkude projekteerimine

2.6.2 Kohalike geodeetiliste võrkude rajamine ja rekonstrueerimine

2.6.3 Riiklike geodeetiliste võrkude rajamine ja rekonstrueerimine

2.6.4 Koordinaatsüsteemide vahelised teisendused ja teisendusparameetrite määramine

Geomaatika kutseala tööosade ja ülesannete võrdlev loetelu on toodud kutsestandardi lisas nr 1 „Töösad ja tööülesanded“.

A.3 Töö keskkond ja eripära

Geodeedid töötavad nii kontoris kui ka välitöödel. Tööaeg on paindlik, sõltuvalt vajadusest tuleb objekte möödistada ka väljaspool tavapärasest tööaega. Töö iseloom on vahelduv – kontoris töötamine vaheldub välitingimustes töötamisega.

Geodeedi töökeskkonnaga seotud riskifaktorid tulenevad peamiselt liiklusest ning ehituste, ehitus- ja tööstusobjektide eripärast, seetõttu peab ta rangelt järgima kehtivaid ohutusnõudeid.

Teatud olukordades võib juhtuda, et tööülesannete täitmisel tuleb geodeedil siseneda eravaldustesse, riigi piiritsooni või muudele piiratud ligipääsuga territooriumitele. Sellisel juhul on vaja hankida luba nimetatud territooriumil viibimiseks ja töötamiseks.

A.4 Töövahendid

Geodeedi töövahendid kontoritingimustes on kontoritehnika ning erialased tarkvaraprogrammid. Välitingimustes kasutab geodeet asjakohaseid instrumente (nt tahhümeeter, nivelliir, GPS-mööteriistad jne.) ning vajaduse korral ka tavapäraseid käsitööriistu nagu labidas, saag, haamer jne. Välitöö objektidel on kohustuslik kanda turvavarustust (kiiver, helkurvest).

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Geodeedi töö eeldab loogilist mõtlemist ja analüüsivõimet, visuaalset mälu, ruumilist kujutlusvõimet. Oluline on ka matemaatiline võimekus ja keskendumisvõime, otsustus- ja planeerimisvõime. Geodeeditöös on vajalikud avatus ja hea suhtlemisoskus, täpsus, kohusetunne, enesedistsipliin ja stressitaluvus.

Välitöödeks on soovitatav hea füüsiline vorm ja valmisolek tööks erinevates ilmastikutingimustes.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

6. taseme geodeedina töötajal on erialane kõrgharidus, läbitud täiendkoolitused ning kellel on praktiline töökogemus geodeesia valdkonnas.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Geodeet, maamööõtja

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Geodeet, tase 6 kutsestandard koosneb kahest kohustuslikust (B.2.1-2.2), neljast valitavast (B.2.3-2.6) ja geodeedi kutset läbivatest kompetentsidest (B.2.7 – B.2.13).

6. taseme geodeedi kutse saamiseks on nõutav kohustuslike, läbivate ja vähemalt ühe valitava kompetentsi (B.2.3 - 2.6) tõendamine.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Mõõdistustööd objektil	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Registreerib kavandatavad mõõdistustööd vastavalt kehtivale korrale ja kogub etteantud tööülesandest tulenevalt mõõdistamiseks vajalikud lähteandmed. 2. Valib mõõdistusvahendid lähtuvalt tööülesandest, mõõdetava objekti eripärast ja täpsusnõuetest ning veendub et need on enne töö alustamist töökorras. Teeb töövahendite seadistused (kontrollimine, justeerimine, lähteandmete sisestamine jne.) 3. Loob etteantud tööülesandest ja valitud mõõdistusvahenditest lähtudes geodeetilise mõõdistamisvõrgu. 4. Teeb etteantud tööülesandest ja valitud mõõdistusvahenditest lähtuvalt tahhümeetrist mõõdistamist. Vajaduse korral kontrollib tahhümeetrist mõõdistamise tulemusi ja hindab nende vastavust lähteülesandele. 5. Teeb etteantud tööülesandest ja valitud mõõdistusvahenditest lähtuvalt geodeetilist satelliitmõõdistamist. Vajaduse korral kontrollib mõõdistamise tulemusi ja hindab nende vastavust lähteülesandele. 6. Teeb etteantud tööülesandest ja valitud mõõdistusvahenditest lähtuvalt nivelleerimistöid. Vajadusel kontrollib nivelleerimise tulemusi ja hindab nende vastavust lähteülesandele. Teadmised: a) mitmesuguste objektide mõõdistamisel kasutatavad geodeetilised instrumendid, nende tööpõhimõtted b) üldteadmised tehnovõrkudest c) mitmesugused mõõdistusmetoodikad Hindamismeetod(id): Töömapp ja vajaduse korral suuline küsitlus/intervjuu, dokumentide (haridust, täiendkoolitust, jooksvat erialast staaži kinnitavate) alusel hindamine ja kirjalik test	
B.2.2 Mõõtmisandmete töötlemine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Kontrollib ja analüüsib mõõtmisandmeid ning hindab nende vastavust lähteülesandele ja kehtivatele nõuetele. Vajaduse korral teeb eelarvutused andmete korrigeerimiseks ja tasandusarvutamisele saatmiseks. 2. Teeb geodeetilisi arvutusi, hindab tulemuse tõepärasust ja annab sellele täpsushinnangu. Kinnitab andmete sobilikkuse järgnevateks tööetappideks. 3. Teeb geodeetilisi arvutusi, hindab tulemuse tõepärasust ja annab sellele täpsushinnangu. Kinnitab andmete sobilikkuse järgnevateks tööetappideks. 4. Dokumenteerib ja vajaduse korral arhiveerib mõõtmisandmed, arvutustulemused ja joonised lähtudes tellija esitatud nõuetest. Teadmised: a) geodeetilised mõõtmisandmed, nende tõlgendamise, analüüsimise ja töötlemise meetodid; b) mõõtmisandmete töötlemise ja tasandusarvutuste teostamise põhimõtted; c) koordinaatide süsteemid ja topograafilised leppemärgid; d) täpsusarvutuse metoodikad Hindamismeetod(id):	

Töömapp ja vajaduse korral suuline küsitlus/intervjuu, dokumentide (haridust, täiendkoolitusi, jooksvat erialast staaži kinnitavate) alusel hindamine ja kirjalik test

VALITAVAD KOMPETENTSID

kutse saamiseks on nõutav vähemalt ühe valitava kompetentsi (B.2.3 - 2.6) tõendamine.

B.2.3 Ehitusgeodeetilised tööd	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Rajab kõrgusliku ja plaanilise ehitusvõrgu, juhindudes etteantud tehnilistest nõuetest ja objekti eripärast. 2. Teeb ehitusgeodeetilisi märkimistõid keerulisema konfiguratsiooniga (mitme koordinaadistikuga) objektidele. 3. Teeb ehitiste teostus- ja kontrollmõõdistamisi juhindudes etteantud tööülesandest ja tehnilistest nõuetest. Koostab teostusjoonised ja võrdleb kontrollmõõdistamiste tulemusi ehitusprojektiga ning mittevastavuste tuvastamisel teavitab sellest tellijat. Teadmised: a) ehitusprojektide lugemise oskus; b) ehitusalane terminoloogia; c) eri liiki ehituskonstruksioonid; d) ehitustehnoloogiate alused; e) ehitusvõrgu rajamise meetodikad; f) märkimis-, teostus- ja kontrollmõõdistamise meetodikad Hindamismeetod(id): Töömapp ja vajaduse korral suuline küsitlus/intervjuu, dokumentide (haridust, täiendkoolitusi, jooksvat erialast staaži kinnitavate) alusel hindamine ja kirjalik test	
B.2.4 Ehitusgeodeetilised uuringud	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Rajab mõõdistamisvõrgu, juhindudes etteantud tehnilistest nõuetest ja objekti eripärast. 2. Kavandab mõõdistamise ja mõõdistab maa-ala vastavalt lähteülesandele. 3. Uurib vastavalt etteantud tööülesandele maa-alal paiknevaid tehnovõrke ja dokumenteerib uuringu tulemused (kannab plaanile tehnovõrkude asukohad ja koostab kaevude andmestiku). 4. Koostab vastavalt välimõõdistuse andmetele ja õigusaktides olevatele nõuetele maa-ala plaani. 5. Korraldab vajalike kooskõlastuste hankimise mõõdetavasse alasse jäävate tehnovõrkude omanike ja haldajatega. Teadmised: a) mõõdistamisvõrkude rajamise põhimõtted, mõõtmis- ja arvutusmeetodid; b) maa-alade mõõdistamise meetodid; c) teadmised tehnovõrkudest; d) tehnovõrkude uurimismetodid; e) tehnovõrkude asendi kooskõlastamise protseduur Hindamismeetod(id): Töömapp ja vajaduse korral suuline küsitlus/intervjuu, dokumentide (haridust, täiendkoolitusi, jooksvat erialast staaži kinnitavate) alusel hindamine ja kirjalik test	
B.2.5 Kõrgema geodeesia tööd	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Kogub kokku ja analüüsib konkreetse ala geodeetiliste võrkude kohta olevaid arhiivimaterjale. Rekognostseerib geodeetilise võrgu. Saadud andmete alusel ning etteantud tellimusest lähtudes koostab projekti kohaliku geodeetilise võrgu 2. ja 3. järgule. 2. Rajab ja rekonstrueerib vastavalt projektile kohaliku geodeetilise võrgu 2. ja 3. järku, kaasa arvatud mõõdistus-, arvutus- ja vormistustööd. 3. Osaleb riiklike geodeetiliste võrkude rajamise ja rekonstrueerimise töödel, täites kõrgema taseme geodeedi poolt etteantud tööülesandeid. 4. Rajab kõrgema taseme geodeedi juhendamisel gravimeetrilisi võrke alates projekti koostamisest kuni vormistustöödeni.	

5. Teeb koordinaatsüsteemide vahelisi teisendusi, kasutades vastavaid tarkvaraprogramme	
Teadmised a) geodeetilised referentssüsteemid; b) baasteadmised riiklikest geodeetilistest võrkudest; c) kohalike geodeetiliste võrkude projekteerimine ja sidumine riikliku võrguga; d) kohalike geodeetiliste võrkude mõõtmismetoodikad ja arvutusmeetodid; e) erialane tarkvara (nt GNSS-, polügonomeetria- ja nivelleerimis- jne võrkude arvutamiseks)	
Hindamismeetod(id): Töömapp ja vajaduse korral suuline küsitlus/intervjuu, dokumentide (haridust, täiendkoolitusi, jooksvat erialast staaži kinnitavate) alusel hindamine ja kirjalik test	
B.2.6 Insenertehnilised geodeesiatööd	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Teeb hoonete arhitektuurseid mõõdistustöid ning koostab nende põhjal hoonete rekonstrueerimisprojektide tarvis tehtavaid jooniseid (hoone plaanid, lõiked, fassaadijoonised, konstruktsioonisõlmede joonised, 3D-mudelid jne), lähtudes etteantud tööülesandest. 2. Teeb keerukamate rajatiste (nt sillad, viaduktid, tootmis- ja tehnoloogilised seadmed, elektrialajaamad, hüdrotehnilised rajatised, puhastusseadmed jne) mõõdistustöid ning koostab nende põhjal rajatiste rekonstrueerimisprojektide tarvis tehtavaid jooniseid (rajatise plaanid, lõiked, fassaadijoonised, konstruktsioonisõlmede joonised, 3D-mudelid jne), lähtudes etteantud tööülesandest. 3. Mõõdistab ajaloolisi ehitisi ja nende osi vastavalt lähteülesandega ette antud detailsusele ja täpsusele. 4. Mõõdistab ehitiste deformatsioone, määrates kindlaks ja jälgides horisontaal- ja/või vertikaalsuunalisi paigutisi, kasutades selleks sobilikku mõõtmismetoodikat. 5. Mõõdistab ja arvutab vajalikud materjalimahud vastavalt lähteülesandes püstitatud täpsusnõuetele. 6. Teeb spetsiifiliste rajatiste (staadionid, kütusemahutid, ujumisbasseinid, lasketiirud, rööbasteed, keerukamad tööstus- ja tootmiseseadmed jne.) täppismõõdistamist kalibreerimiseks ja pasportiseerimiseks, lähtudes antud objekti spetsiifikast ja normdokumentidest. 7. Teeb ehituslike projekteerimiste eesmärgil hüdrograafilisi mõõdistustöid vastavalt tellija poolt esitatud lähteülesandele.	
Teadmised a) hoonete arhitektuurse mõõdistamine; b) ehitiste deformatsioonide kontrolli põhimõtted; c) 3D-mudeli ja mahuarvutuse põhimõtted; d) erinevate rajatiste kalibreerimine ja pasportiseerimine; e) hüdrograafiline mõõdistamine	
Hindamismeetod(id): Töömapp ja vajaduse korral suuline küsitlus/intervjuu, dokumentide (haridust, täiendkoolitusi, jooksvat erialast staaži kinnitavate) alusel hindamine ja kirjalik test	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.7 Kvaliteedi järgimine töös	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. 6. taseme geodeet osutab oma tööga teenust, mis vastab kokkulepitud standarditele ja kvaliteedinõuetele, ning järgib tööeeskirju, ohutusnõudeid, juhiseid ja protseduure. 2. Väljendab ennast kirjalikult hästi, kõik kirjalikud materjalid on esitatud struktureeritult, loogiliselt ja korrektselt. 3. Peab tähtsaks eetilisi tõekspidamisi ja väärtusi, näitab üles tegude ja sõnade ühtsust. 4. On vastutustundlik keskkonna ja ühiskonna suhtes. 5. On selge analüütilise mõtlemisega, kasutab oma teadmisi tõhusalt; tunnustab uusi ideid ja arengusuundi. 6. Näeb ja mõistab ettevõtte uusi äri võimalusi, arvestab protsesside ja tegevuste finantsilist poolt.	
B.2.8 Oma töö planeerimine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad:	

1. 6. taseme geodeet on oma töös orienteeritud tulemustele ja tööeesmärkide saavutamisele, ta teeb oma tööd hästi ja pühendunult. Eetilised tõekspidamised ja väärtused on tema jaoks olulised.
2. Planeerib oma aega ja tegevusi ette, peab kinni kokkulepitud ajakavast, tähtaegadest ja etappidest.
3. Tema tööstiil on süsteemne, metoodiline ja korrapärane.
4. Enne mistahes otsuse langetamist analüüsib geodeet kogu tema kasutuses olevat asjakohast numbrilist ja verbaalset teavet, samuti kõiki teisi infoallikaid

B.2.9 Suhtlemisoskused ja meeskonnatöö

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. Ta loob head suhted nii klientide kui ka kolleegidega ning suhtleb edukalt inimestega kõikidelt tasanditelt.
2. Kohandub meeskonnaga ja hoiab meeskonnavaimu.
3. Jagab oma teadmisi ja oskusi kolleegidega.
4. Delegeerib tööd asjakohaselt ja õiglaselt, luues alluvatele arenguvõimalusi ja juhendades neid.

B.2.10 Toimetulek probleemidega

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. 6. taseme geodeet on kohanemisvõimeline, reageerib ja kohaneb hästi muutustega, talub pinget ja tuleb hästi toime tagasilöökidega. Ta töötab tulemuslikult ka pingelises olukorras ja vajaduse korral tuleb toime konfliktidega.
- Suhtub mõistvalt kriitikasse ja õpib sellest.

B.2.11 Elukestva õppe protsessis osalemine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. Õpib ja omandab uusi tööülesandeid, meetodeid ja tehnikaid; otsib õppimisvõimalusi, läheneb olukordade ja probleemide lahendamisele innovaatsiliselt ja loovalt. Võtab omaks uue tehnoloogia.
2. Geodeet otsib sobivaid õppimisvõimalusi ja arendab oma tööteadmisi läbi pideva professionaalse arengu.

B.2.12 Keelteoskus

EKR tase 6

Eesti keel tasemel B2

Vähemalt üks võõrkeel tasemel B2

B.2.13 Arvuti kasutamise oskused

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

Arvutioskused tasemel AO1-AO4, AO6 ja AO7
Üldteadmised CAD-programmidest

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamisega.

Geodeedi kutset läbivad teadmised:

- a) geodeetilised instrumendid, mõõtmisvahendid ja mõõtmisviisid
- b) geodeesia-alane terminoloogia
- c) geodeetilised võrgud
- d) mõõtmis- ja arvutustulemuste dokumenteerimine, vormistamine ja arhiveerimine
- e) geodeedi tööd reguleeriv seadusandlus:
 - Majandustegevuse registri seadus
 - Ruumiandmete seadus
 - Majandus- ja Kommunikatsiooniministri määrus „Ehitusgeodeetiliste uurimistööde tegemise kord“
 - Ehitusseadus
 - Maakatastriseadus
- f) üldteadmised ettevõtlusalased
- g) meeskonnatöö

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile

1. Kutsestandardi tähis kutseregistris

13-21112014-3.3/6k

2. Kutsestandardi koostajad	Mairolt Kakko, OÜ REIB, Eesti Geodeetide Ühing Jaan Kallandi, OÜ Metricus, Eesti Geodeetide Ühing Jüri Randjärv, Eesti Maaülikool Karin Kollo, Maa-amet Toivo Tomingas, Maa-amet
3. Kutsestandardi kinnitaja	Ehituse, Kinnisvara ja Geomaatika Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	33
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	21.11.2014
6. Kutsestandardi kehtib kuni	12.03.2018
7. Kutsestandardi versiooni number	6
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2165 Kartograafid ja maamõõtjad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	6
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Land surveyor, level 6
Soome keeles	maanmittari
Vene keeles	геодезист
C.3 Lisad	
Lisa 1 Töösad ja tööülesanded	
Lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 3 Arvuti kasutamise oskused	